

Besluitformulier

Team Beleidsadviseurs en ondersteuning Ruimte

Zaaknummer : 369925 Datum : 8 april 2021	Opsteller : J. van den Ham
Onderwerp: Subsidieregeling Instandhouding Erfgoed 2021	
Besluit: 1. De subsidieregeling Instandhouding Erfgoed 2021 Alphen aan den Rijn vast te stellen en in te laten gaan na de vaststelling van het bestemmingsplan Cultuurhistorie in de gemeenteraad; 2. De leidraad subsidiabele instandhoudingskosten Alphen aan den Rijn vast te stellen als bijlage van de regeling; 3. Het subsidieplafond van deze regeling vast te stellen op 250.000 euro.	

Publiekssamenvatting

De gemeente Alphen aan den Rijn kent een rijke historie. Om deze historie voor toekomstige generaties te beschermen is gemeentelijk beleid ingericht. Zo zijn panden beschermd als gemeentelijk monument en worden cultuurhistorische waarden beschermd door verankering in het (ontwerp) bestemmingsplan en de beheersverordening Cultuurhistorie. Goed omgaan met dit erfgoed loont. Het zorgt voor het behoud van de authenticiteit van gemeente en de herkenbaarheid van de ontstaansgeschiedenis van de vele kernen. Beschermen van erfgoed zorgt voor beperkingen van de eigenaren. Om hierin tegemoet te komen wordt deze subsidieregeling ingericht in de kosten voor het instandhouden van het erfgoed. De regeling voorziet in een bijdrage in de kosten gericht op de verschillende categorieën van het volledige erfgoedbestand.

Inleiding

Bij de beleidsbrief 'Erfgoedbeleid in zicht 2016–2018' is ingezet op een regeling Erfgoedfonds waarbij particulieren zijn uitgesloten voor aanvragen. De nieuwe beleidswijziging met een gemeentebrede bescherming van erfgoed over verschillende categorieën vraagt om een aanvullende aanpak. Het beoogde bestemmingplan en beheersverordening Cultuurhistorie borgen een nieuwe categorie erfgoed, bestaande uit voornamelijk particulier eigendom. Particulieren die tot op heden zijn uitgesloten voor subsidie. Het in de visie 'hart voor Erfgoed 2016–2020' geadviseerde gemeentelijke restauratiefonds kent met deze subsideregeling een nieuwe actualiteit. Deze regeling is gericht op een bijdrage in het onderhoud van met name particulier eigendom van zowel gemeentelijke monumenten als aangemerkte cultuurhistorisch waardevolle objecten. De regeling sluit hiermee aan bij de woonhuissubsidie van het rijk waar eigenaren van rijksmonumenten aanspraak op kunnen maken.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het zorgvuldig omgaan met erfgoed loont. Het in stand houden van erfgoed draagt bij aan het behoud van het eigen karakter van de gemeente. Eigenaren van gemeentelijke monumenten of

panden met aangemerkte cultuurhistorische waarden worden met de regeling deels ondersteund bij de kosten van deze instandhouding. Hiermee worden ze deels gecompenseerd voor de beperking die een bescherming van het erfgoed met zich meebrengt.

Kader

- Algemene subsidieverordening (ASV)
- Erfgoedbrief 'Erfgoedbeleid in zicht' 2016–2018
- Visie 'Hart voor Erfgoed' 2016–2020
- Erfgoedverordening 2018/ Ontwerp Erfgoedverordening 2021, kenmerk 354473;
- Ontwerp bestemmingsplan en ontwerp beheersverordening Cultuurhistorie, kenmerk 354473;
- Nota van inspraak
- Toezegging in de gemeenteraad van 15 oktober 2020

Argumenten

Nieuwe categorie beschermd erfgoed vraagt om nieuwe subsidieregeling

De beoogde bescherming van cultuurhistorische waarden via het bestemmingsplan en beheersverordening Cultuurhistorie zorgen voor een vergroting van het erfgoedbestand. Hiermee worden bij met name particuliere eigenaren nieuwe beperkingen opgelegd om dit erfgoed voor toekomstige generaties te kunnen behouden. Deze nieuwe wijze van erfgoedbescherming vraagt om een subsidieregeling om tegemoet te komen in het instandhouden van het erfgoed.

Subsidie bedraagt een deel van de kosten

De nieuwe regeling heeft als achtergrond dat onderhoud en restauratie aan monumenten in de regel duurder is dan onderhoud aan andere panden. Dat heeft er grotendeels mee te maken dat er eisen gesteld worden (door de overheid), aan de kwaliteit van de werkzaamheden, er gewerkt wordt met duurdere materialen en er specialistische kennis en kunde ingezet moet worden. Deze extra kosten, ook wel onrendabele top genoemd, is gemiddeld 30% van de begrote werkzaamheden. Dit percentage wordt in deze regeling opgenomen als subsidiabel. De aanvrager betaald zelf de overige 70% van de instandhoudingskosten.

Iedere erfgoedcategorie heeft de mogelijkheid te aanvragen

De subsidieregeling voorziet in subsidiabele kosten bij zowel gemeentelijke monumenten als aangemerkte cultuurhistorisch waardevolle objecten. Gemeentelijke monumenten zijn reeds aangewezen. De bescherming van cultuurhistorisch waardevolle objecten wordt geborgd in het nieuwe bestemmingsplan en beheersverordening 'Cultuurhistorie'. In de regeling zijn maximum bedragen opgenomen per categorie.

Leidraad maakt subsidiabele kosten inzichtelijk

Om inzichtelijk te maken welke kosten als subsidiabel worden gezien wordt als bijlage bij de regeling de 'leidraad subsidiabele instandhoudingskosten' gevoegd. In deze leidraad is een uitgebreid overzicht opgenomen van mogelijk instandhoudingskosten. Met deze leidraad wordt aangesloten bij de landelijke leidraad instandhoudingskosten die het rijk hanteert bij subsidieverlening voor de woonhuissubsidie van rijksmonumenten.

De werking van een nieuwe regeling vraagt om evaluatie

Deze regeling gericht op particulieren vraagt om een evaluatie op kort termijn. Na het eerste subsidiejaar wordt de werking van de regeling aan de hand van de doelstellingen het erfgoedbeleid geëvalueerd.

Duurzaamheid

Goed omgaan met erfgoed is per definitie duurzaam. Het periodiek onderhouden zorgt voor een lange levensduur van materialen. Waardering voor historische materialen en ambachten zorgen voor behoud.

Participatie

Begin 2020 zijn informatiebijeenkomsten georganiseerd over de cultuurhistorische waardenkaart en het eerste concept bestemmingsplan Cultuurhistorie, waarbij tevens inspraakreacties konden worden ingediend. De subsidieregeling komt deels voort uit deze inspraakreacties waarin een tegemoetkoming in de kosten van onderhoud meerdere malen is verzocht. De uitwerking van de subsidieregeling is tot stand gekomen in overleg met de Erfgoedcommissie.

Financiële consequenties

Binnen taakveld 5.5. Cultureel Erfgoed is voor 2021 250.000 euro incidenteel opgenomen tbv 'project bescherming cultuurhistorische waarden'. Dit volledige bedrag wordt ingezet als subsidieplafond voor deze regeling.

Realisatie

- Communicatie is opgenomen in bredere communicatie bestemmingsplan en beheersverordening Cultuurhistorie
- inrichten e-loket website
- Evaluatie subsidieregeling na afloop eerste subsidiejaar

Bijlage(n):

- Subsidieregeling Instandhouding Erfgoed 2021;
- Leidraad subsidiabele instandhoudingskosten.